

GYAKORLATI ÖTLETEK - TEREMTÉSVÉDELEM

1. Az „autóböjt” olyan kezdeményezés, amely arra kéri az egyháztagokat, hogy a böjt 40 napja alatt ne üljenek autóba. 2006-ban Ausztriában körülbelül 3000 ember vett részt ebben a programban. Így egyenként átlagosan 500 km-rel vezettek kevesebbet az év során, összesen pedig körülbelül 300 tonna széndioxid kibocsátást spóroltak meg. – ***Igyekszem mindig tömegközlekedést vagy kerékpározást választani. Ma nem ülök autóba.***

2. A légiközlekedés – különösen a rövid távolságokon belüli járatokat tekintve – az egyik legfőbb tényezője a klímaváltozás egyre nyilvánvalóbb hatásainak. Egyre több egyház és civil szervezet választja az internetes és telefonos kapcsolattartást az utazás helyett. Így nem csak gazdaságilag járnak jobban, de a környezetet is védik. – ***Nem választok olyan helyszínt a nyaraláshoz, ahová repülővel kellene mennem.***

3. A vásárlás a saját döntésünk. Első lépésként arról döntünk, mit és kit támogatunk, s mit nem, s ezt a döntésünket a pénzünkkel fejezzük ki. Ha nincs is tökéletes termék, kereshetjük mindig a legjobbat, az igényeinknek, értékeinknek leginkább megfelelőt. – ***Vásárlás előtt minden terméken elolvasom az információkat. Nem támogatok drága pénzen külföldről feleslegesen behozott, vagy természetre súlyosan káros eljárással készített, esetleg káros adalékanyagokkal készített termékeket.***

4. Ma Magyarországon csaknem másfél milliárd pillepalack kerül évente forgalomba, aminek csupán 15%-a kerül a szelektív hulladékgyűjtőkbe, s ennek csak a felét tudják újrahasznosítani. – ***Nem iszom ásványvizet és más PET-palackos üdítőt.***

5. Ha a karácsonyi tortához „friss” epret szeretnénk vásárolni, akkor ezzel világunk harmóniáját több területen is megsértjük: gyakran a kizsákmányoló munkafeltételeket támogatjuk, a hosszú szállítással a környezetet szennyezzük, a tároláshoz használt vegyszerekkel pedig a szervezetünket terheljük meg. – ***szezonális, hazai gyümölcsöt és zöldséget fogyasztok. Nem veszek banánt, amit ráadásul repülővel szállítanak ide, hanem hazai és abban az évszakban érő gyümölcsöt eszek.***

6. Az elektronikai és számítástechnikai eszközök gyors avulása miatt egyre növekszik a veszélyes hulladék mennyisége. Ezek az értéktelenné vált eszközök gyakran a kommunális hulladékba kerülnek, és a bennük található veszélyes anyagok a csapadékvíz hatására kimosódnak és a talajba kerülnek, vagy égetés során a levegőbe jutnak. – ***Csak olyan eszközt/elektronikai cikket/ ruhát/ cipőt stb. veszek meg, amire valóban szükségem van. Mobil telefonomat és elektronikai eszközeimet addig használom, amíg működik és javítható. Nem cserélem le pl. a divat kedvéért.***

7. Miközben világszerte egyre szűkösebb és drágább az élelmiszer, tonnaszámra romlanak meg az áruk a nem megfelelő csomagolás és szállítás miatt. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének becslései szerint az élelmiszer fajtájától függően a veszteség 20–75% között van, és összességében meghaladja az évi egymilliárd tonnát. – ***Nem vásárolok nagy bevásárlóközpontban. A kisebb boltokat, lehetőleg hazai üzletláncokat részesítem előnyben.***

8. Történelmünk során, nehéz helyzetekben mindig vidéki gyökerekből táplálkozva, a falusi közösségek erejére támaszkodva tudott megújulni a magyar társadalom. Ma Magyarországon a 10 évvel ezelőttihez képest a mezőgazdaságban tevékenykedő gazdasági egységek száma több, mint 1/3-ával, a regisztrált gazdaságoké pedig 1/5-ével csökkent – ***Csak helyi terméket***

vásárolok. (www.egyhaztaji.hu) Ma csak helyi termelőtől vásárolt alapanyagból készítek ételt.

9. Az UNICEF 2005. évi jelentése szerint több mint 1 milliárd gyermek – a világon minden második gyermek – él szélsőséges nyomorban, illetve szenved háborúk vagy HIV/AIDS-járvány következményeit. **640 millió gyermeknek nincs tető a feje felett, 400 millió nem jut egészséges ivóvízhez, 90 millió pedig súlyos mértékben rosszul táplált.** - **Tájékozódok a közelemben a gyermekek étkeztetésével, jóllétével, felzárkóztatásával foglalkozó szervezetekről, és ha tudom, segítem őket.**

10. Az emberi izomtéljesítmény egy munkaóra alatt mintegy 80-100 watt. Egy laptop szövegszerkesztés közben óránként 20 wattot fogyaszt, ami annak felel meg, mintha egy rabszolgát tizenkét percig dolgoztatnánk. Egy mosógép fogyasztása 800 watt, ami egy óra alatt nyolc-kilenc rabszolga munkájával egyenértékű. - **Lecserélek a lakásban/gyülekezetben egy hagyományos égőt energiatakarékosra.**

11. Egy kiskategóriás autó hozzávetőleg 60 kilowattot fogyaszt országúton óránként, ami 75 rabszolga munkáját emésztí föl. 2008-as adatok szerint úgy él egy magyar ember, mintha egész éven át száz rabszolgája lenne. – **A környezetemben úgy hangoljuk össze az autózást, hogy többen utazzunk egyszerre.**

12. Ma Magyarországon a legtöbb helyen **ivóvízben fürdünk**, pedig a Föld vízkészletének csupán 0,7%-a fogyasztható. Egy amerikai ember napi átlagos vízfogyasztása 550 liter, egy magyar emberé 150 liter, egy afrikai emberé 4 liter. Egy gyors zuhanyzással akár 50-100 liter vizet is meg lehet spórolni. – **Ma egy perccel kevesebb ideig zuhanyozom.**

13. Vízet nagyon sok területen használnak: például egy farmernadrág előállításához több, mint 7000 liter vízre van szükség, egy hamburger elkészítése pedig 24 liter vizet igényel. Az ivóvíz hiánya jelenleg az egyik legnagyobb probléma. **Naponta 6000 kisgyerek hal meg ivóvíz hiánya miatt a Földön.** – **A mosó és mosogatógépet csak teletöltve indítom el.**

14. A számítógép, a tévé, a dvd-lejátszó, a teleföntöltő készenléti üzemmódban is fogyaszt áramot. A készülékek teljes kikapcsolásával évente körülbelül 450 kg széndioxid kibocsátását előzhetjük meg. **Segítséget jelenthetnek továbbá az egyre népszerűbbé váló újratölthető elemek és napelemes teleföntöltők.** – **Használat után kihúzom a teleföntöltőt a konnektorból.**

15. A széndioxid-kibocsátás csökkentése mellett anyagilag is jól járunk, ha a monitort, a tévét, a zenelejátszót nem hagyjuk készenléti üzemmódban. Így évente körülbelül 20.000 forint extrakiadást spórolhatunk meg. – **A tévét, a monitort készenléti üzemmódból is kikapcsolom. Lekapcsolom magam után a lámpát.**

16. Az emberiség évi 12 millió tonna olaj felhasználásával tartja fenn a struktúráit, s éppen ez az oka a környezet tönkretételének. Az ember, mint minden rendszer, akkor fogyasztja a legkisebb energiát, ha harmóniában van önmagával. A belső harmóniánk lelki, szellemi, érzelmi és testi létezésünk kvázi egyensúlya. Ez a harmónia egészségünk feltétele. Ha egészségesek vagyunk, akkor a legkisebb külső energiát használjuk; ám ha egészségünk megbomlik, akkor sok energiát igénylünk. – **Sétálok vagy futok 20 percet a közeli parkban/erdőben/folyóparton. Ma nem kapcsolom be a tévét/számítógépet.**

17. A legszükségesebb zöldségek és fűszernövények megtermeléséhez akár 8m² kert, és napi 20 perc munka ráfordítása is elegendő. A növények gondozása elmélyíti a természettel való kapcsolatunkat, kérdéseket vethet fel a többi emberrel való kapcsolatunkról, és új

szempontokra világíthat rá Istennel való kapcsolatunkban. – ***A kertembe (vagy a lakásomba egy cserépbe) ültetek egy fűszernövényt és minden nap gondozom.***

18. Ma Magyarországon közel tíz ökofalu található, amelyeket az ésszerű energiahasználat, kevés hulladék, a környezetért és a közösségért felelős működés jellemez. Az itt lakók úgy próbálják szervezni életüket, hogy harmóniában éljenek a természettel. Ezen települések jó példái a fiatal családok által újraalapított fenntartható közösségeknek. – ***Tájékozódok a helyi környezetvédelmi problémákról, kihívásokról, kezdeményezésekről.***

19. Hazánkban a szilárd hulladék 80%-át lerakókban helyezik el, kb. 6%-át pedig elégetik. Pedig a hulladéknak mindössze csak kb. 25%-a szemét. A Hulladék Munkaszövetség „Nulla Hulladék” programjának célja, hogy segítséget, jó gyakorlatokat, ötleteket, tudást, bátorítást nyújtson a változtatás elindításához, a szemléletmód megváltoztatásához. – ***Szelektíven gyűjtöm a hulladékot, beleértve az elektronikai cikkeket és a veszélyes hulladékot is.***

20. A lakossági szilárd hulladék harmada papír, műanyag, fém vagy üveg, így a szelektív hulladékgyűjtéssel ez újrahasznosítható. További 40 százalék szerves hulladék, vagyis komposztálással ez a mennyiség is újrahasznosítható. – ***A szerves hulladékot komposztálom (beszerzek vagy készítek egy komposztálóedényt).***

21. Az európai ember évente átlagosan 115 Kg élelmiszert pazarol el. Jézus tanítványait a felesleges darabok összegyűjtésére utasítja. „feleslegesek voltak azoknak, aki ettek” (Jn 6,12), de másoknak nem. Jézus arra a szemléletre tanítja a vele lévőket, hogy ne a pillanatnyi jóllakottság állapotában ítéljünk. – ***Csak annyi ételt veszek, s szedek ki, amennyit elfogyasztok. Már nem használt, de még jó állapotú ruháimat, könyveimet, játékomat odaadom rászorulóknak.***

22. Néhány hulladék lebomlási ideje: papír: 2-5 hónap, pamutruha: 1-5 év, tejdoboz: 5 év, hagyományos nejlonzacskó: 10-100 év, konzervdoboz: 50-100 év, sörösdobozok műanyag karikája: 450 év, zöld üveg: 1 millió év, műanyag flakon: soha. – ***Csak minimálisan becsomagolt árut vásárolok. Vásárláskor nem kérek (nem fogadom el) a nejlon zacskót.***

23. Számos gyülekezeti, egyházi alkalmat követő szeretetvendégségen a kényelem játszik fontos szerepet: műanyag táányérokba eszünk, palackozott vizet iszunk eldobható poharakból, egészségtelen szörpöket, esetleg virslit fogyasztunk, s végül több zsák szemetet termelünk. – ***Szeretetvendégségre a saját táányéromat, poharamat viszem, s javaslom, hogy mindenki így tegyen. Csapvizet, teát, házi süteményt fogyasztunk.***

24. Hazánkban a lakossági papírhasználat az alábbiak szerint oszlik meg: Csomagolás: 48%, Nyomtatás, írás: 30%, Újságyomtatás: 12%, Egészségügyi és háztartási célokra: 6%. Magyarországon az évi átlagos papírfogyasztás: 100 kg/fő. Primer papír esetén így átlagosan minden ember évente 170 kg fát „vág ki”, és 41 köbméter vizet „folyat el” csak a papírhasználat miatt. Becslések szerint egy tonna papírhulladék feldolgozása 12 öreg fát ment meg a kivágástól. – ***Ma semmit nem nyomtatok ki. Kerülöm a felesleges papírhasználatot. Újságpapírt használok és erre ösztönzőm a környezetemet is.***

